Werken aan een seniorvriendelijke gemeente

Niet over, maar mét

Motto van PROO:

Praten mét ouderen,

niet over ouderen

Seniorvriendelijk

Wat is een seniorvriendelijke gemeente?

Straks zelf aan de slag

Dat gaan we vandaag samen invullen.

Met wat handreikingen.

WHO/VN decennium

WHO Decennium Gezond Ouder Worden 2021-2030

10 Prioriteiten (1)

10 thema's/prioriteiten:

1. Internationaal Platform voor Vernieuwing en verandering
2. Steun aan landen voor plannen en activiteiten
3. Verzamelen van gegevens over gezond ouder worden
4. Bevorderen van onderzoek tbv behoeften van ouderen
5. Gezondheidszorg verbinden met behoeften van ouderen

10 Prioriteiten (2)

6. Basis leggen voor langdurige zorg voor ouderen
7. Middelen verzekeren voor integrale zorg
8. Een wereldwijde campagne opzetten tegen leeftijdsdiscriminatie
9. De noodzaak van aanvullende investeringen vaststellen
10. Het netwerk van leeftijdsvriendelijke steden uitbreiden

NIET

Waar gaat het niet over:

Inkomen

Milieu

Oorlog en Vrede

Wél: 8 onderwerpen

Waar gaat het wél over:

Bekijk de omgeving en de ruimte vanuit het gezichtspunt van de ouderen.

Onderwerpen en 84 + 2 aandachtspunten

1. Buitenomgeving en gebouwen (12 punten)
2. Vervoer (17 punten)
3. Huisvesting (7 punten)
4. Maatschappelijke participatie (8 punten)
5. Respect en sociale inclusie (9 punten)
6. Maatschappelijke participatie en werkgelegenheid (8 punten)
7. Communicatie en informatie (11 punten + 2)
8. Maatschappelijke diensten en gezondheidszorg (12 punten)

Wereldwijd netwerk

1.739 steden en gemeenschappen

57 landen

Meer dan 370 miljoen mensen

https://who.maps.arcgis.com/apps/instant/minimalist/index.html?appid=66799d4ec039487e8ef8367f0254a99a

Uit Nederland

Den Haag (sinds 2015)

Amsterdam (sinds 2015)

Eindhoven (sinds 2024)

Helmond (sinds 2024)

Tilburg (sinds 2025)

Actieprogramma 2020 – 2022

Opvolging beleid Den Haag (1)

Kennisplatform Seniorvriendelijk Den Haag

Senioren zijn nu en in de toekomst belangrijk voor Den Haag. Meedoen en gezien worden als onmisbare stadsgenoot hoort daarbij. In Den Haag wonen bijna 80.000 65-plussers en deze groep groeit de komende jaren.

(De Haagse Hogeschool)

Opvolging beleid Den Haag (2)

Het Kennisplatform Seniorvriendelijk Den Haag houdt zich bezig met diverse kennisprojecten in Den Haag, waaronder het meten van de seniorvriendelijkheid van de stad, gemeenschapsvorming en coproductie, en het bevorderen van een inclusieve en toegankelijke samenleving.

ACTIELIJN DEN HAAG 2025-2030

VOORWOORD

Den Haag mag zich al tien jaar een Seniorvriendelijke Stad noemen. Een mijlpaal om trots op te zijn! Als onderdeel van het wereldwijde netwerk van seniorvriendelijke steden van de Wereldgezondheidsorganisatie zetten we ons in voor een stad waarin ouderen volop mee kunnen doen en van betekenis blijven, ook als ouderdomsklachten toenemen. Een stad waar iedereen zich thuis voelt, waar we naar elkaar omkijken en waar het prettig ouder worden is.

Mariëlle Vavier,
wethouder Armoede, Inclusie, Zorg en Internationale Zaken, mei 2025

Hilversum (1)

Hilversum:
een thuis voor alle leeftijden
UITVOERINGSAGENDA OUDER WORDEN 2025-2030

Hilversum (2)

Met deze agenda brengen we bestaand beleid en initiatieven samen in één plan, en vullen we dit waar nodig aan. We volgen daarbij de werkwijze van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) voor 'leeftijdsvriendelijke gemeenschappen'. Dit betekent dat we niet alleen kijken naar fysieke en mentale gezondheid en welzijn, maar ook naar hoe de stad is ingericht. Denk hierbij aan straten, vervoer, woningen en sociale contacten. Het is juist de verbinding tussen het sociale en het fysieke die we nodig hebben en daar zet deze uitvoeringsagenda zich voor in.

Enkele ervaringen

Valpreventie

Best

Liessel

Amsterdam

Heerlen

Sociaal Cultureel Planbureau

Tweede Kamer

Valpreventie

Preventie van valongevallen buitenshuis moet zich, meer dan bij vallen in en om huis, richten op omgevingsrisico's in de publieke ruimte, en specifiek om het omgaan van ouderen met die omgevingsrisico's en rekening houden met achteruitgang in reactievermogen (gedrag).

Best

Behoefte aan bankjes voor ouderen en mindervaliden in beeld gebracht

SeniorenRaad Best en Gehandicapten Platform Best hebben in kaart gebracht waar in de gemeente behoeft is aan zitbankjes.

Liessel

Doe iets aan het trottoir naar de super

De vierde en laatste bijeenkomst in het kader van de campagne ‘Senioren zelf aan zet, praat vandaag over morgen’ werd gehouden in Neerkant. Vanuit Senioren Liessel werd opgemerkt op dat de gemeente nog veel werk te doen heeft. Dat geldt ook voor de aanleg en het onderhoud van voet- en fietspaden. ‘Het trottoir naar de enige supermarkt in het dorp is al lang ontzettend slecht, met een rollator is het niet te doen. Maar er gebeurt niets mee.’

Amsterdam

Ouderen kunnen amper het centrum in komen

“Wanneer wordt lijn 24 weer in ere hersteld, zodat ie door de Vijzelstraat naar het Centraal Station loopt?” In Amsterdam-Zuid zijn erg veel mensen (vooral ouderen en gehandicapten) ontevreden en ongelukkig dat zij nauwelijks in de stad kunnen komen, aldus een lezer van Het Parool. “Velen durven op Weteringcircuit niet met de roltrap en bij halte De Pijp is de roltrap al weken kapot. Tevens wordt bus 65 van Zuid WTC naar het Amstelstation ook erg gemist.”

Heerlen

Spreiding maatschappelijke voorzieningen

Maatschappelijke voorzieningen zijn er in allerlei soorten en maten. Van een huisarts, een woonzorgcomplex tot ggz-instellingen. Sommige van deze functies zijn in bepaalde buurten oververtegenwoordigd. Dat kan dan ten koste gaan van de kracht én de leefbaarheid van de betreffende buurt.

Rapport Sociaal Cultureel Planbureau

‘Neem de zorg”, zegt de SCP-directeur in de Volkskrant. ‘Burgers zullen daar veel meer moeten gaan helpen. Het SCP is nu bezig met onderzoek naar zorgzame buurten. Als je wijken anders inricht, bijvoorbeeld met woongemeenschappen en hofjes, gaan mensen elkaar sneller helpen en nemen ze meer zorgtaken op zich. Dat gaat veel verder dan publieke familiariteit.’

Motie in Tweede Kamer (Kröger)

...

overwegende dat zorgzame buurten een instrument kunnen zijn voor het tegengaan van eenzaamheid, bevorderen van sociale cohesie en het leveren van zorg dicht bij huis;

verzoekt de regering om in haar visie op de ouderenzorg zorgzame buurten mee te nemen als alternatief voor verpleegplekken en hiervoor ook de benodigde (financiële) middelen in te zetten, en gaat over tot de orde van de dag.

Onderzoek ANBO-PCOB

Onderzoek ‘Seniorvriendelijke gemeenten’

Hoe tevreden zijn wij over waar we leven en wonen?

ANBO-PCOB deed onderzoek naar wat senioren vinden van hun woon- en leefomgeving. Om te weten te komen welke gemeenten het stempel ‘seniorvriendelijk’ verdienen, werd via een online vragenlijst de mening van ruim 7.400 ouderen gepeild.

Onderwerpen van onderzoek

1. Toegankelijkheid eigen woning
2. Deelnemen en ontmoeten
3. Leeftijdsdiscriminatie
4. Relatie met de gemeente
5. Zorg en welzijn
6. Toegankelijk van de leefomgeving
7. Openbaar vervoer
8. Financiële draagkracht

Rijssen-Holten (1)

WETHOUDER IN RIJSSEN-HOLTEN, BEN BEENS:
‘Kleinschalige initiatieven brengen jong en oud bij elkaar’

Ook Rijssen-Holten scoorde opvallend hoog in het onderzoek van ANBO-PCOB naar seniorvriendelijke gemeenten in Nederland. Wethouder Ben Beens vertelt wat het geheim is van ‘zijn’ gemeente.

Rijssen-Holten (2)

'Dat we in het onderzoek zo goed scoren op sociale inclusie en participatie, voelt als een bevestiging van onze aanpak', zegt wethouder Beens. Volgens hem is samenwerken de sleutel. 'We investeren in goede contacten met de ouderenbonden, vrijwilligers en zorg- en welzijnsorganisaties. Samen organiseren we bijvoorbeeld het Zorg- en Structuurnetwerk, waarin we elk kwartaal een thema bespreken, van ouderenzorg tot eenzaamheid.'

Gids van de ANBO-PCOB

Zelf aan de slag

Voor een leeftijdsvriendelijke gemeente.

Hoe maak je steden en dorpen seniorvriendelijk.

Bekijk de omgeving en de ruimte vanuit het gezichtspunt van de ouderen

CHECKLIST WHO

Tal van aanknopingspunten voor een seniorvriendelijke gemeente!

Succes. Nu en straks

https://extranet.who.int/agefriendlyworld/age-friendly-cities-framework/